

Bo' – Exodus 10:1 – 13:16

Aliyah 1 – Exodus 10:1 – 10:11

En de Heer sprak tot Mozes: 'Kom naar de Farao'. Opvallend is dat de Heer hier niet zegt: 'Ga naar de Farao'. Dat zouden we verwachten, als de Heer Mozes en Aäron naar de Farao toestuurt. Maar de Heer zegt: 'Kom'. Dit betekent dat Hij Zelf allang bij de Farao is. Hij nodigt Mozes en Aäron bij Zichzelf en bij de Farao uit. Hoewel de Farao niets doorheeft, staat de Heer recht tegenover hem. En de Heer heeft de woorden, de wonderwerken en de plagen al voor Mozes en Aäron voorbereid. Hij heeft de Farao allang onttroond. Hij stelt niets meer voor, al denkt hijzelf nog van wel.

We kunnen soms het idee hebben, dat als God ons roept voor een bepaalde taak, dat Hij ons er dan op **uitstuurt**. Hij geeft ons een bepaalde opdracht, bepaalde gaven en wat toerusting mee en dan stuurt Hij ons weg bij Zichzelf. Daarna zijn wij aan de beurt om onze taak zelfstandig voor de Heer te vervullen. En als we klaar zijn, mogen we bij de Heer terugkomen en dan zal Hij ons belonen. Onbewust kunnen we er zo tegenaan kijken.

Maar door het woord van de Heer tot Mozes: 'Kom', leren we anders tegen de zaken aan te kijken. De Heer stuurt ons niet weg bij Zichzelf, maar Hij roept ons juist **bij Zich**, als Hij ons een opdracht geeft. Hij is allang op de plek aanwezig, waar wij geroepen zijn om een bepaalde taak te vervullen. Ja, Hij heeft onze werken zelfs al voorbereid en voor ons klaarliggen. We hoeven er slechts gehoorzaam in te wandelen. Daarom staat er ook in Efeze 2:10 geschreven: *Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Yeshua haMashiach om goede werken te doen, die God van tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.* Wij hoeven slechts beschikbaar te zijn en gehoorzaam naar God toe te komen, dan werkt Hij door ons heen. Alle eer komt Hem alleen toe!

We lezen in deze *aliyah* dat God het hart van de Farao en zijn knechten **verhard** heeft. Is dat niet oneerlijk? Heeft de Farao dan geen keuzevrijheid? Ik denk dat ieder mens keuzevrijheid heeft, anders zijn we niet verantwoordelijk te houden voor onze daden. Maar de Farao had zijn keuze al gemaakt. In Exodus 3:19 waarschuwt God al dat de Farao niet naar Mozes en Aäron zal willen luisteren, ook niet als er plagen komen. Farao had zijn eigen hart al verhard, voordat God zijn hart verhardde. Nu is de Farao echter te ver gegaan. Er is geen weg meer terug. God zal zijn hart blijven verharden, totdat alle plagen teneinde zijn gekomen. Zo zal het oordeel over Egypte compleet worden.

Uit deze tekst leren we ook dat we **Gods Geest** nodig hebben om een **zacht hart** te krijgen. Ook daarin zijn we afhankelijk van God. Natuurlijk komt het op zeker moment op een persoonlijke keuze aan, maar we hebben allemaal Gods Geest nodig om ons hart steeds zachter te laten worden. Zodra God zijn Geest terug zou trekken, wordt ons hart koud en hard als steen. Want zijn levensgeest is de bron van liefde, warmte en leven.

Vervolgens staat er dat God tekenen zal plaatsen. Dat is een vreemde manier van uitdrukken. Waar plaatst God deze tekenen dan precies? Wel, er staat in het Hebreeuws *beqirbo*, wat 'in zijn midden' of '**in zijn binnenste**' betekent. Dit staat er in het enkelvoud. Over wie gaat dit dan? Dit kan alleen over de Farao zelf gaan. Er moet hier dus vertaald worden: 'in zijn binnenste'. God plaatst de tekenen in het binnenste van Farao.

Het is niet toevallig dat God de verharding van het Farao's hart in dit vers noemt, tegelijk met het plaatsen van de tekenen in het hart van de Farao. Gods tekenen treffen niet alleen en zelfs niet in eerste instantie de Egyptenaren, maar worden vooral **gegrafeerd in het hart van de Farao**. Ze gaan veel dieper dan het oog reikt. God oordeelt tot diep in het hart. De plagen vernietigen het ego van de Farao en zullen voor altijd in zijn hart en geheugen gegrift blijven. Farao weigerde zichzelf te vernederen en te buigen voor God, volgens vers 3. Daarom zal God hem daartoe dwingen.

Als wij voor God staan, dan is er geen buitenkant meer. Alle laagjes vallen weg en ons hart komt bloot te liggen voor de hemelse Rechter. **Gods oordeel** is dan ook een rechtstreeks gesprek van hart tot hart. Zijn woord en tekenen dringen tot in het diepst van onze ziel door. Ze raken ons **tot in ons diepste wezen**. Daarom staat er geschreven in Hebreeën 4:12-13: *Want het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot op de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en het oordeelt de overleggingen en gedachten van het hart. En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alles ligt naakt en ontbloot voor de ogen van Hem aan Wie wij rekenschap hebben af te leggen.*

Dit oordeel zal niet alleen in het geheugen van de Farao gegrift worden, maar ook in de harten van de andere Egyptenaars, volgens vers 2. En het zal zelfs in het **collectieve geheugen** van de Israëlieten geplaatst worden. Van kind tot kind zullen Gods wondertekenen en oordelen over de Egyptenaars doorverteld worden. Als God oordeelt verandert alles. Onze totale visie op wie we zijn en wat er gebeurd is, verandert. God herschrijft de geschiedenis. Het collectieve geheugen wordt bijgeschaafd. En bovenal zullen we daaruit Yahweh leren kennen. Hij brengt al het verborgene aan het licht.

Niet voor niets wordt er bij de volgende plaag ook gezegd dat er zoveel sprinkhanen zullen komen, als de vaders en vaders van de vaders van de Egyptenaren nog nooit gezien hebben. Deze **vaders** en **vaders van de vaders** staan in contrast met de **zonen** en de **zonen van de zonen** van de Israëlieten in vers 2. De Egyptenaren hebben tot nog toe de overlevering beheerst. Zij gingen over het collectieve geheugen. En een plaag als de achtste plaag stond daar niet in geschreven. Maar vanaf nu zullen de Israëlieten de overlevering ontvangen. En in hun collectieve geheugen komt deze machtige plaag van de Yahweh wel degelijk voor. Het toont Zijn grote macht over volken, koningen en goden.

De plaag betreft een **sprinkhanenplaag**. De sprinkhanen zullen het land / de aarde (*haärets*) bedekken, zodat het niet meer gezien zal worden. Ook zullen zij alle overgebleven gewassen opeten. Hiermee wordt de **3e scheppingsdag** ongedaan gemaakt. Op de 3e scheppingsdag werd de droge aarde juist zichtbaar en begonnen de groene gewassen groeien. God toont hiermee zijn macht over hemel en aarde.

Maar er is meer aan de hand met de plagen. Want iedere plaag van de tien plagen onttroont één van de Egyptische goden. Bij de achtste plaag wordt **de god Geb onttroond**. Volgens de Egyptenaren was *Geb* de god van de aarde en liet hij de oogsten groeien. Maar nu wordt de aarde onzichtbaar door de sprinkhanen en worden alle oogsten opgegeten. Zo blijkt de onmacht van *Geb* tegenover *Yahweh*.

Zoals ook de rest van de plagen, zal de achtste plaag aan het **einde der tijden** weer terugkeren. We lezen in Openbaring 9:3-6 *En uit de rook kwamen **sprinkhanen** op de aarde, en hun werd macht gegeven, zoals de schorpioenen van de aarde macht hebben. En tegen hen werd gezegd dat ze geen schade mochten toebrengen aan het gras van de aarde, of aan het groen of de bomen, maar alleen aan de mensen, die het zegel van God niet op hun voorhoofd hadden. En hen werd macht gegeven, niet om hen te doden, maar om hen te pijnigen, vijf maanden. Hun pijniging was als de pijniging door een schorpioen, wanneer hij een mens steekt. En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken, maar die niet vinden. En zij zullen ernaar verlangen te sterven, maar de dood zal van hen wegvlugten.*

Dit is een **gruwelijke plaag**, die vijf maanden lang duurt. Dank God, dat er een einde aan deze plaag komt. Soms hebben we een beeld van God als een lieverige God, die alles maar oké vindt. God is liefde, inderdaad. Maar ware liefde haat alles wat haar kapot maakt. God wil de zonde, het onrecht en het kwaad vernietigen. Dat zal niet pijnloos gaan. Maar hiermee geeft Hij de mens een **laatste kans om zich te laten zuiveren** en reinigen. Om het kwaad uit hun hart weg te laten branden, voordat Yeshua als machtige koning terugkeert naar de aarde. Want Gods hart geeft ongelooflijk veel om zijn mensen en zijn schepping. Daarom geeft Hij haar niet zomaar over aan het kwaad.

Ook Yeshua's volgelingen krijgen de macht om plagen over de aarde te brengen. Dat blijkt uit Openbaring 11. De **twee getuigen** zullen het getuigenis van het evangelie in het laatste der dagen nog één keer met kracht over de aarde laten uitgaan. Zij krijgen door de Heilige Geest de kracht en wondermacht van Mozes en Elia toebedeeld. Volgens Openbaring 11:6 *... hebben zij macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen zal vallen in de dagen dat zij profeteren. En zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en de aarde te treffen **met allerlei plagen**, zo vaak zij dat willen.* Zij hebben deze macht gekregen om hun getuigenis kracht bij te zetten. En ook als bescherming tegen hun vijanden, die hen zullen trachten om te brengen. Dit leert ons welke grote macht Yeshua ons door zijn Geest wil schenken, als we zijn getuigenis delen.

Is God een harde God dan, die graag plagen over de aarde brengt? Nee, zeker niet! God heeft een veel langer geduld dan wij. Als Hij zijn Naam uitroept voor Mozes op de berg Sinäi, dan roept Hij Zichzelf uit als: *Yahweh, Yahweh, God, barmhartig en genadig, **langzaam in het boos worden** en veel in goedheid en trouw.* Zelfs bij de achtste plaag geeft hij de Farao nog tijd om tot inkeer te komen. Mozes en Aäron zeggen dat de plaag de volgende dag zal plaatsvinden en gaan dan weg bij de Farao. Zo krijgt de Farao nog gelegenheid om Mozes en Aäron bij zich terug te roepen. God geeft de mens tot op het laatst **bedenktijd**. Tijd om je nog om te keren.

De Farao wordt bijna door zijn **onderdanen** overgehaald om het volk toch te laten gaan. Macht, kennis en rijkdom corrumperen. Niet altijd, maar vaak wel. De mensen aan de top zijn vaak lastiger te bekeren, dan de onderdanen. Dit leert ons goed te luisteren naar degenen, die maatschappelijk gezien onder ons gesteld zijn. **Verhef je nooit** boven een medemens, maar probeer van iedereen te leren. De belangrijkste levenslessen leer je vaak uit onverwachte hoek.

De Farao probeert in deze *aliyah* een **tactische zet** uit te voeren. Hij wil het volk wel laten gaan, maar niet allemaal. Zo zal hij ervan verzekerd zijn dat ze weer terugkomen om hem te dienen, nadat ze aan God geofferd hebben. Daarom vraagt hij Mozes en Aäron wie er dan allemaal mee moeten gaan om te offeren. Hiermee zet hij Mozes en Aäron onder druk om maar niet te zeggen dat iedereen mee zal gaan. Alleen de volwassenen, die de offers moeten brengen, zijn toch nodig?

Maar Mozes en Aäron doen **geen concessies**, als het op het gebod van de Heer aankomt. Het hele volk, jong en oud, zal de Heer gaan dienen. Dit leert ons dat als de boze ons er niet van kan weerhouden om de Heer te dienen, dan zal hij ernaar zoeken om ons concessies daarin te laten doen. En we leren uit deze *aliyah* dat als God ons iets gebiedt, dat we daar geen enkele concessie in moeten doen. God half gehoorzamen, bestaat niet. Dat staat gelijk aan ongehoorzaamheid.

In vers 10 lijkt de Farao zijn zegen aan Mozes en Aäron mee te geven, maar dit vers kan niet anders, dan **sarcastisch** bedoeld zijn. In vers 11 geeft de Farao namelijk een tegengestelde boodschap. Nee, hij steekt de draak met Mozes, Aäron en hun God. Hij zegt zoveel als: *Jaja, de Heer zal zeker met jullie zijn, als ik jullie samen met jullie kinderen laat gaan... Zie maar: er zal een groot gevaar voor jullie ogen zijn!* Hij bedoelt hiermee te zeggen dat hij hen in dat geval achterna zal komen en allemaal zal ombrengen. En God zal de Israëlieten niet uit zijn hand kunnen redden. Dat hoeven ze niet te denken!

Nee, de Farao zal alleen de mannen laten gaan, maar de kinderen zullen in Egypte moeten blijven. Opnieuw zien we hierin de tactiek van de boze terug. De boze aast altijd op **onze kinderen**. Als hij de volwassenen niet kan krijgen, dan probeert hij de kinderen in zijn greep te krijgen. En wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Kinderen zijn nog makkelijk te verpesten. Verscheur de gezinnen en roof de kinderen. Zo wordt zijn plan vervuld. Maar laten we Jozua nazeggen: ***Ik en mijn huis, wij zullen de Heer dienen!***¹ We mogen hierin geen concessies doen. We zijn geroepen om onze kinderen de Heer te leren dienen. En wanneer ze hun eigen keuzes gaan maken, is het onze roeping om te blijven bidden, vasten en proclameren dat onze kinderen de Heer zullen dienen. Deze strijd mag nooit gestaakt worden. De Heer is machtiger dan alle kwade machten.

---

¹ Jozua 24:15.

Welke lessen hebben we nu geleerd?

1. God heeft onze goede werken al **voorbereid**, we hoeven slechts **beschikbaar** te zijn
2. Gods **Geest** kan ons hart **zacht** maken
3. Gods **oordeel** dringt in het diepst van ons **hart** binnen
4. Gods **oordeel** herschrijft de geschiedenis en het **collectieve geheugen**
5. Gods **macht** gaat ver boven alle andere machten uit
6. Gods **oordelen** aan het einde der tijden zullen de aarde **zuiveren**
7. Ook wij hebben door Gods **Geest** de macht om **plagen** te brengen
8. God is heel **geduldig**
9. **Verhef je nooit** boven een ander, probeer van iedereen te **leren**
10. Doe **nooit concessies** in het gehoorzamen van God
11. Breng je **kinderen** tot dienst aan God
12. Bid voor en investeert in sterke **gezins- en familiebanden**